SPORTUL magazin

PROFESORI DE GIMNASTICĂ DE ALTĂDATĂ:

Gheorghe V. Preoţescu

● Elev al marilor Moceanu şi Velescu ● Un Hercule in straie orăşeneşti ● Promotor al oinei şi al luptelor greco-romane ● „Luptătorul mascat" din arena Circului Sidoli

Ora de gimnastică, la care elevii fremătau, iar profesorul apărea cu catalogul la subţioară, în surtuc de culoare închisă atunci cînd nu venea chiar în redingotă, cu mustaţa ca două vrăbii, de nu avea şi cioc ca Dimitrie Ionescu de la liceul Lazăr din Bucureşti sau de-a binelea barbă, ca Radu Corbu, profesorul de gimnastică de la liceul Nicolae Bălcescu din Brăila, pe care Spiru Haret, devenit ministru al instrucţiunii publice îl investise cu sarcina de a întocmi întîiul regulament al concursurilor interşcolare de oină, suplinind un veritabil campionat naţional, — ora de gimnastică rămîne nestearsă în cugetul fiecărui fost elev din acele generaţii, ajunse azi la vîrsta pensiilor...

Din galeria acelor înaintaşi îi reactualizăm azi, la masa umbrelor poleite cu respectul nostru, pe Gheorghe V. Preoţescu. Aparţinea pleiadei pe care au format-o *cei doi mari dinţi*, Gheorghe Moceanu şi Nicolae Velescu, în generaţie cu profesorii de gimnastică Bădescu, de la liceul Gh. Şincai, Teodor Georgescu de la liceul Matei Basarab, Boian de la liceul Spiru Haret, Richter de la Turnverein şi liceul Evanghelic, Tănăsescu, Ficrian şi atîţia alţii care au sădit sămînţă fertilă în ogorul pedagogiei sportive şi a gimnasticii româneşti.

La început a funcţionat la Cîmpulung-Muscel. Dramaturgul şi umoristul Tudor Musatescu a povestit duioase fragmente din activitatea profesorului generaţiei sale, acel ţăran în straie orăşeneşti care era Gheorghe V. Preoţescu. Mutat la Bucureşti, a funcţionat pînă la pensionare la liceele Sf. Sava, Libros, Sf. Iosif, Sf. Andrei şi la seminariile Central şi Nifon, care aveau cele mai bune echipe de oină, prin osîrdia acestui profesor iubitor al perpetuării şi valorificării virtuţilor tineretului nostru.

...Era înainte de primul război mondial şi Preoţescu îşi valorifica puterea şi îndemînarea, atît ca profesor cît şi ca luptător de greco-romane şi în această privinţă se ştiu multe din isprăvile izbutite de Preoţescu.

Într-o monografie a comunei Suhaia, din judeţul Teleorman, autorul, un fost învăţător al satului şi inspector şcolar, povesteşte: „Preoţescu, fiu al comunei, nu avea nici 18 ani cînd s-au petrecut faptele: într-o toamnă venea de la culesul porumbului, cu căruţa încărcată cu peste o mie de kilograme de ştiuleţi cu boabe. Pe şoseaua de pe dealul învecinat comunei, căruţa începe să alunece la vale, amenin ţînd să se dea peste cap şi să omoare caii. Preoţescu era singur. Pe dată a propţit amîndouă mîinile în loitra căruţei şi a oprit-o, pînă ce au venit nişte oameni ca să pună bolovani la roţi.

...Altă dată, la o horă în sat, s-a iscat harţă între flăcăi. Se formă un cordon amenin ţător, care se apropia de el, care avea să-i înfrunte pe toţi cei adunaţi împotrivă-i. Viitorul profesor de gimnastică şi luptător de greco-romane îi sfătuieşte pe rivali să se domolească. Dar cum nu era ascultat şi trecuseră chiar la atac, Preoţescu a început să se apere: punea mîinile pe cîte unul dintre flăcăii agresori şi-i apuca, cu o mînă de partea de jos a încheieturii brăcinarului, iar cu cealaltă mînă de gulerul cămăşii. Îi ridica, pe rînd, în aer, pe fiecare flăcău, ca pe o pereche de haltere şi mi ţi-i arunca apoi peste cellalţi care priveau la început nedumeriţi de ce avea să se petreacă şi apoi chiar înspăimîntaţi. Dar după ce a azvîrlit vreo zece dintre flăcăi, pe care apuca să-i mai prindă, larma s-a domolit şi tot el i-a îndemnat pe *«adversarii săi zburători»*, să reia joaca în horă, întinzîndu-le mîna fără urmă de supărare, fără trufia învingătorului, ci cu înţelegere frăţească, deşi unii dintre ei erau mai robuşti decît Preoţescu şi chiar cu mult mai vîrstnici atunci".

După primul război mondial, Preoţescu este trimis împreună cu Mitică Dona, Petre Sonda şi cu alţi sportivi din vechea gardă, la Jocurile Interaliate de pe stadionul Pershing din Paris, unde reprezintă cu cinste culorile sportului românesc.

După anul 1920, Preoţescu îşi reia activitatea didactică la liceele din Capitală, în începutul epocii eroice a sportului românesc. Pe atunci fotbalul nu aduna nici 2 000 de spectatori la un meci internaţional, cum era, bunăoară, Belgrad–Bucureşti, pe terenul nr. 1 al Parcului F.S.S.R. de la Arcul de Triumf, — azi stadionul Tineretului, printre ai cărui spectatori se afla şi autorul acestor rînduri. Era pe vremea cînd tragerile la semn, luptele greco-romane şi oina erau singurele sporturi care se bucurau de interesul spectatorilor.

Şi ani de-a rîndul, după întoarcerea de la Paris, *„luptătorul mascat"*, care nu era altul decît însuşi profesorul Gheorghe V. Preoţescu, de la Circul Sidoli şi Arenele Libertăţii, aduna mii de spectatori din toate cartierele Capitalei.

Odată cu trecerea anilor, cu neaua vîrstei la tîmple şi cu apăsarea vremii pe umerii care nu se string totuşi, Preoţescu abandonează luptele greco-romane şi rămîne doar profesor, sprijinind sportul naţional de tradiţie străbună, oina. El formează nuclee şi promovează elemente, în frunte cu antrenorul Al. Rafailescu, azi preşedintele colegiului de antrenori din Federaţia Română de Oină. Mai tîrziu, în anul 1929, tot datorită îndrumărilor lui Preoţescu, echipa de oină a Asociaţiei „Turda", — întemeiată din dragostea de sport a unui mănunchi de entuziaşti de vîrsta abia a bacalaureatului, — cucereşte pe stadionul ANEF campionatul interciuburi al României, învingînd în finală Craiu Iovanul din capitala Oltheniei. Şi-apoi, an de an, pînă la pensionare, Preoţescu rămîne mereu în fruntea promotorilor oinei, cu înimoase participări la organizarea acelei neuitate *„oina mare"*, titulatură sub care se desfăşurau competiţiile de oină pentru titlul naţional.

Dacă trăia, Gheorghe V. Preoţescu, ar fi avut acum 88 de ani, căci s-a stins la 81 de ani, acum şapte ani.

Amintirea lui călăuzeşte cu înimos îndemn pe foştii săi elevi, pe cei ce i-au cunoscut firea dreaptă, marile resurse atletice şi străduinţile întru promovarea sportului românesc, printre ai cărui pionieri e de aflat la loc de cinste.

M. DRAGOMIRESCU

Psihologia sportului — disciplină ştiinţifică

De vorbă cu dr. în psihologie Mihai EPURAN, prorector al I.E.F.S.

Personalitate binecunoscută în lumea pedagogilor şi cercetătorilor care slujesc cu pasiune şi abnegaţie domeniul educaţiei fizice şi sportului, conferenţiarul Mihai EPURAN este — de cîteva zile — posesorul înaltului titlu ştiinţific de doctor în psihologie, obţinut, după un strălucit examen, în baza primei teze de psihologie a sportului, susţinută în ţara noastră în înaltul for al Universităţii.

Iată, pe scurt, explicaţia unei vizite la „casa cu iederă" de la stadionul Republicii şi — în acelaşi timp — tema interviului solicitat conferenţiarului Mihai EPURAN, şeful catedrei de pedagogie-psihologie, prorector al Institutului pentru educaţie fizică şi sport.

— Felicitările „SPORTULUI" pentru primul titlu acordat în urma unei teze de psihologie a sportului! Sîntem tentaţi să credem că profesorul care şi-a sărbătorit 20 de ani de catedră, pedagogul cu zeci de lucrări publicate şi cu o activitate care, printre altele, i-a fost apreciată prin alegerea ca membru extraordinar al Asociaţiei internaţionale de ştiinţă a sportului, cu sediul în Argentina, membru corespondent al Societăţilor de psihologie sportivă din Franţa, S.U.A. ş. a., nu a avut, totuşi, emoţii la recentul examen de doctorat.

— Vă înşelaţi! Examenele rămîn examene. Chiar dacă ai trecut de prima tinereţe, chiar dacă ai acumulat o oarecare experienţă. După cum ştiţi, acest titlu a fost acordat pînă acum pe baza tezelor de psihologie a sportului, numai în cîteva ţări din lume (U.R.S.S., Bulgaria, Cehoslovacia) şi era prima dată cînd o asemenea temă era pusă la noi în discuţie. Dacă adaug şi faptul că urma să mă prezint în faţa unei comisii compuse din personalităţi remarcabile: prof. dr. docent I. Didilescu, decanul Facultăţii de filozofie a Universităţii Bucureşti (preşedinte), prof. dr. docent Vasile Pavelcu, prof. dr. docent Adrian Ionescu şi prof. dr. Paul Popescu-Neveanu (membri), veţi înţelege mai uşor că aveam destule motive de emoţie. (N. R. *Din modestie, desigur, interlocutorul nostru nu aminteşte că teza sa de doctorat a fost acceptată de comisie fără obiecţii, ceea ce înseamnă foarte mult în practica obişnuită a examenelor pentru acordarea titlurilor ştiinţifice). Este o mare mulţumire personală, dar în acelaşi timp şi o profundă satisfacţie că astfel psihologia sportivă primeşte confirmarea de disciplină ştiinţifică. Pentru mine şi colegii mei este împlinirea unui ideal. Cred — şi mă bucur extrem de mult pentru aceasta — că de-acum încolo drumul este deschis şi că o dată cu recunoaşterea psihologiei sportului ca ramură a psihologiei, şi alţi pedagogi şi cercetători din domeniul sportului vor putea să aspire la titluri ştiinţifice superioare. Totul, evident, spre răsplătirea meritată a unor capacităţi corespunzătoare şi a unor rezultate deosebite dar — direct — şi spre creşterea prestigiului activităţii de educaţie fizică şi sport.*

— Revenind la teza dv., care v-a deschis drumul spre acest titlu, vă rugăm să ne expuneţi ideea generală şi cîteva din problemele principale dezbătute în această lucrare.

— Atunci cînd m-am hotărît să pregătesc doctoratul, am oscilat între o temă clasică, cu aprofundarea unui subiect, şi o lucrare fundamentală, mai cuprinzătoare. M-am oprit la cea de-a doua variantă şi astfel a apărut în Editura C.N.E.F.S. lucrarea: „Psihologia sportului" (N. R. *1 500 de exemplare! Ah, tirajele...). Şi, implicit, teza de dizertaţie alcătuită din următoarele capitole:*

1. Probleme generale, în care se tratează psihologia sportului ca ramură a ştiinţei şi caracteristicile psihologice ale activităţii sportive;

2. Psihologia antrenamentului sportiv, în care accentul este pus pe pregătirea psihologică a sportivului;

3. Psihologia concursului, în care se face caracterizarea psihologică a întrecerilor sportive şi se dezvoltă tema pregătirii psihologice a sportivului pentru concurs;

4. Caracterizarea psihologică a ramurilor de sport, în care se propune o schemă şi se exemplifică prin cele mai însemnate ramuri;

5. Asistenţa psihologică a sportivului, în care se prezintă metodica cunoaşterii, aprecierii şi tratării individuale a sportivilor;

6. Probleme de psihologie socială în sport, în care se prezintă aspectele psiho-sociale ale sportivului şi, în mod deosebit, psihologia echipei şi a spectacolului sportiv.

— Lucrarea, concepută ca o sinteză a datelor psihologiei sportului existente şi valabile în momentul actual şi realizată într-o concepţie unitară, ştiinţifice argumentată, cu selecţia critică a celor mai valoroase contribuţii pe plan mondial, aduce şi multe contribuţii originale despre care vă rugăm să ne vorbiţi.

— Fără îndoială, în „Psihologia sportului" am încercat valorificarea unor rezultate şi concluzii provenite din meditaţii, studii şi cercetări proprii. Am încercat să tratez problemele de psihologie dinăuntrul vieţii sportive şi nu dinafara ei.

— Vă întrerupem pentru un... compliment. Credem că vă face plăcere să aflaţi că mulţi cititori au reţinut în paginile lucrării nu numai pe experimentatul pedagog, ci şi pe talentatul cronicar de atletism, pe polisportivul şi activistul sportiv dintr-o perioadă de aproape treizeci de ani.

— Dacă este aşa, îmi face într-adevăr mare plăcere. De altfel, acestui contact permanent cu viaţa sportivă îi datorez acele contribuţii originale de care vorbeam şi care, în lucrarea respectivă, se referă în special la pregătirea psihologică a sportivului, pregătirea pentru concurs şi asistenţa psihologică a sportivului. Sînt idei, principii sau concluzii mai vechi sau mai noi, pe care deseori am avut bucuria să le văd însuşite, asimilate în activitatea pedagogică de pregătire a sportivilor.

— Inevitabil, o întrebare care se referă la proiectele dv. mai apropiate sau mai îndepărtate, bineînţeles limitîndu-ne la viitoarele dv. lucrări.

— Lucrez la un curs de metodică, mă gîndesc la un dicţionar explicativ al termenilor de psihologie a sportului şi poate, peste un an-doi, la o lucrare vastă despre bazele psihologice ale mişcării.

La mulţumirile noastre pentru amabilitatea cu care ne-a primit şi a răspuns întrebărilor redacţiei, doctorul în psihologie Mihai EPURAN se scuză pentru că a trebuit (noi purtăm desigur întreaga vină) să vorbească prea mult despre persoana sa şi ne invită la obişnuita întîlnire pe stadion...

Dan GÂRLEŞTEANU

O MARE COMPETIŢIE SPORTIVĂ ACUM 50 DE ANI

Între 22 iunie şi 6 iulie 1919 s-au disputat la Paris mari întreceri sportive cunoscute sub denumirea de „Jocurile interaliate de la Paris" sau „Jocurile de la Pershing" după numele unui general american care a avut iniţiativa organizării lor şi după care s-a numit şi stadionul pe care ele s-au desfăşurat.

Pentru vremea respectivă aceste jocuri au avut o importanţă remarcabilă în lumea sportului atît prin faptul că au constituit prima întrecere de anvergură imediat după marea conflagraţie mondială, cît şi prin amploarea lor care nu fusese pînă atunci depăşită decît de Jocurile Olimpice.

Organizată la mai multe ramuri de sport — 14 — competiţia era deschisă tuturor militarilor din trupele aliate participante la primul război mondial.

România, invitată să participe, a trimis o delegaţie surprinzător de numeroasă: 180 de membri, dintre care 109 sportivi. Ne surprinde această delegaţie numeroasă prin aceea că ţara noastră avusese foarte mult de suferit în timpul războiului, activitatea sportivă a fost aproape complet întreruptă, mulţi sportivi de valoare pieriseră pe front iar o serie de ramuri sportive la care am participat de-abia erau cunoscute la acea vreme în ţara noastră. Dar acţiunea a avut mai mult un caracter propagandistic şi ea a fost în întregime finanţată şi organizată de Ministerul de război. Federaţia Societăţilor Sportive din România, organul de specialitate, a fost puţin consultată în pregătirea acestei acţiuni.

Noi am participat la atletism, fotbal, rugby, box, scrimă, tenis, înot, tir şi călărie punînd accent pe sporturile cu aplicativitate militară directă ca scrima, tirul şi călăria. Alcătuirea loturilor noastre s-a făcut în pripă şi cu foarte mare greutate, iar timpul de pregătire a fost aproape inexistent. Dată fiind această situaţie, socotim necesar să apreciem la justa lor valoare rezultatele obţinute de participanţii noştri.

În primul rînd trebuie amintită performanţa unui mare călăreţ al nostru din acea vreme. Este vorba de ofiţerul Filip Iacob, clasat pe locul secund la proba individuală la numai un punct de locul întîi pe care l-a pierdut deoarece s-a rătăcit pe traseu. El îşi va confirma valoarea în anul următor cînd va cîştiga un mare concurs hipic tot la Paris. Un alt rezultat de valoare a fost acela realizat de Virgil Salvanu care a obţinut medalia de bronz la box.

Printre medaliaţi s-a enumerat şi echipa noastră de floretă clasată pe locul III. Au mai concurat meritoriu, clasîndu-se în primele şase locuri, atleţii ştafetei de 200+400+800+1600 m şi trăgătorii la armă militară şi pistol.

La celelalte discipline sportive am obţinut rezultate modeste deoarece ele încă nu aveau tradiţie în ţara noastră. De amintit că din echipa de rugby a făcut parte şi regretatul artist al poporului George Vraca, iar din echipa de fotbal renumitul bas al Operei Române, Nicolae Secăreanu.

Jocurile Inter-aliate de la Paris au însemnat pentru România prima participare la o competiţie internaţională de mari proporţii, asemănătoare ca desfăşurare şi organizare cu Jocurile Olimpice. După acest debut, ţara noastră îşi înmulţeşte contactele sportive internaţionale de la întîlniri bilaterale pînă la prima participare la Jocurile Olimpice în 1924 la Paris.

Ioan TODAN

SPIŢE...

● Aş da bicicletei un premiu de longevitate. Trăieşte încă, în era navelor cosmice şi... se ţine bine!

● Paradoxal! Cicliştii sînt oameni cinstiţi, deşi au la activul lor nenumărate... spargeri şi evadări.

● Cărătorii: nişte alpinişti pe roate.

● Altădată, trena o duceau pajii. Acum o duc cicliştii.

● Cînd iapa e de fier, degeaba baţi şaua.

● Cronometrul e un adversar dintre cei mai redutabili. Nu oboseşte şi nu rămîne în pană.

Barbu ALEXANDRU

răspunde Ion Poştaşu

I. GHINESCU, COMUNA BOTENI. „Un jucător marchează în ultimele minute un gol care pentru echipa sa înseamnă cucerirea titlului de campioană, iar pentru echipa adversă — retrogradarea. Dar golul a fost înscris neregulamentar, să zicem, cu mîna, infracţiunea nefiind observată de nici unul dintre arbitri. Ca atare, arbitrul de centru dictează gol şi dictează reluarea jocului, de la centru. După o clipă de ezitare, autorul golului se îndreaptă spre arbitru şi, ÎNAINTE CA ACESTA SĂ FLUIERE RELUAREA JOCULUI, recunoaşte cu sportivitate că golul înscris a fost urmarea unui henţ foarte discret, comis în mod intenţionat. Dorim să ştim dacă în acest caz, arbitrul revine asupra deciziei luate şi anulează golul. Ce spune regulamentul?" Regulamentul nu spune nimic. Cei care l-au întocmit, s-au gîndit la orice, numai la o asemenea minune, nu! Oricum, arbitrul nu poate anula golul, pe simpla intervenţie a jucătorului. Recunoaşterea, de către acesta, a neregularităţii săvîrşite, n-are nici o valoare regulamentară. Într-un asemenea caz, dacă jocul n-a fost reluat, arbitrul de centru poate cel mult să se consulte cu arbitrii de linie, anulînd golul numai dacă unul **pentru echipa adversă** — retro- dintre aceştia declară că a avut şi el impresia unui henţ. Dar, trebuie să survină o doua minune: să recunoască arbitrul de linie acest lucru, întrînd el în încurcătură şi fiind evident pasibil de pedeapsă, întrucît n-a ridicat steagul la faza cu pricina! Trebuie, deci, să concludem, că golul rămîne valabil. Vă poate confirma acest lucru şi Kun I, de la Crişul!

VASILE OLTEANU, BUCUREŞTI. Dintre „spectacolele zilei", am ales: U.T.A.: ALEXANDRU CEL FERICIT, Dinamo: PRINŢESA TRISTĂ, Progresul: CHEMAREA DESTINULUI, Vagonul: ADIO GRINGO.

V. TOMA, PITEŞTI. Clujul a participat, de mai multe ori, cu două echipe la campionatul diviziei A de fotbal. La o ediţie — 1947—1948 — a fost reprezentat chiar de 3 echipe: Universitatea, C.F.R. şi Dermata.

VALERIU BĂLŢEŞ, BUCUREŞTI. 1) Sînt de acord cu dv. că ar fi binevenită editarea într-un tiraj de masă şi la un preţ popular a regulamentului de fotbal. Dar nu ştiu dacă suporterii vor fi de acord cu regulamentul oficial şi nu vor continua să aplice cele două... regulamente pe care le folosesc de cînd lumea: unul pentru echipa preferată şi altul pentru adversari! 2) Fie că e vorba de un gol, fie că arbitrul urmează să se pronunţe asupra unui banal „aut", decizia este în funcţie de faptul dacă mingea a depăşit sau nu linia respectivă, cu INTREAGA ei circumferinţă.

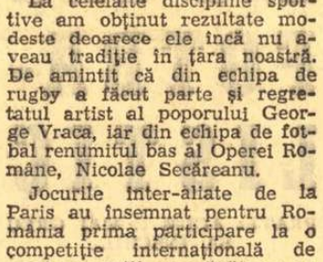

DUMITRU BARDA, ROMAN. **„În ajunul finalei Cupei României, am pus un pariu cu un susţinător al echipei Dinamo, pariul sunînd astfel: cel care pierde cupa, va parcurge pe jos distanţa de la gara Roman pînă la uzina de ţevi (7 kilometri), numărînd traversele. A doua zi, luni, învinsul meu s-a prezentat în gară la ora precizată şi a plecat pe jos pînă la uzina de ţevi". Nu vă bucuraţi prea tare. Într-o zi s-ar putea să faceţi dv. drumul acesta. Nu uitaţi că Voinea ratează mai mult decît Dumitrache!**

COSTIN ŞTEFAN, CÎMPULUNG MUSCEL. Un îndemn pentru fotbaliştii de la Jiul, din partea minerilor din Valea Jiului, parodiind „Nunta Zamfirei" a lui Coşbuc:

E lung pămîntul, ba e lat,
Da'n viitorul aşteptat,
Grijiţi să n-aveţi „carambol"?
Cînd noi dăm „pline", voi daţi gol,
Că toţi avem un... plan de dat!

M. STAN, SINNICOLAUL MARE. — **„Fostul campion mondial de box la toate categoriile, Cassius Clay, va mai urca scările ringului? M-ar interesa să ştiu:**

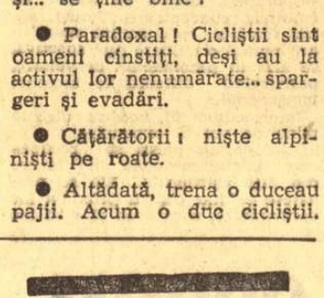

cînd? Asta se întreabă şi Clay! Mă mir chiar că nu mi-a scris, considerînd că eu sînt mai bine informat!

ilustraţii: **N. CLAUDIU**

PREMIILE CONCURSULUI EXCEPŢIONAL PRONOEXPRES DIN 29 IUNIE

Categoria I: 1 autoturism Dacia 1100 — Săndulescu Ion-Craiova; Categoria a II-a: 3 autoturisme Moskvici 408 — Marin Ştelian-Craiova; Cotar Ion-Hunedoara; Rusulescu Rodica-Livia-Lugoj; Categoria a III-a: 3 autoturisme Skoda 1000 MB — Neagu Gheorghe-Timişoara; Săftoiu Nicolae-Timişoara; Pascal Ion-Tecuci; Categoria a IV-a: 1 autoturism Trabant 601 — Androne Iulian-Bucureşti; Categoria a V-a: 5 autoturisme prin tragere la sorţi şi 149 variante a 408 lei; Categoria a VI-a: 5 autoturisme prin tragere la sorţi şi 4.782 variante a 50 lei.

Tragerea la sorţi a autoturismelor de la categoria a V-a şi a VI-a va avea loc miercuri 9 iulie 1969.

CICLISMUL ÎN SLUJBA MEDICINEI

Este cunoscut faptul că medicii recomandă (pentru relaxare, pentru reconfortare şi pentru menţinerea unei condiţii fizice necesare efortului cotidian) practicarea cicloturismului.

O serie de oameni de ştiinţă au stabilit chiar că tenisul şi ciclismul sînt sporturile cele mai necesare pentru consolidarea sănătăţii, că ele pot fi practicate de la cea mai fragedă vîrstă, pînă la adîncă bătrîneţe.

Iată, acum, cardiologul american Paul D. White susţine că: **„ciclismul previne maladiile cardiace".** Şi nu numai susţine, ci şi dovedeşte. El a iniţiat o adevărată mişcare de practicare a ciclismului. Aşa cum se vede

în fotografie, dr. Paul D. White conduce un numeros pluton de adepţi ai teoriei sale. Se spune că singura afecţiune pe care ciclismul o produce inimii este dragostea pentru practicarea lui...

(h. n.)

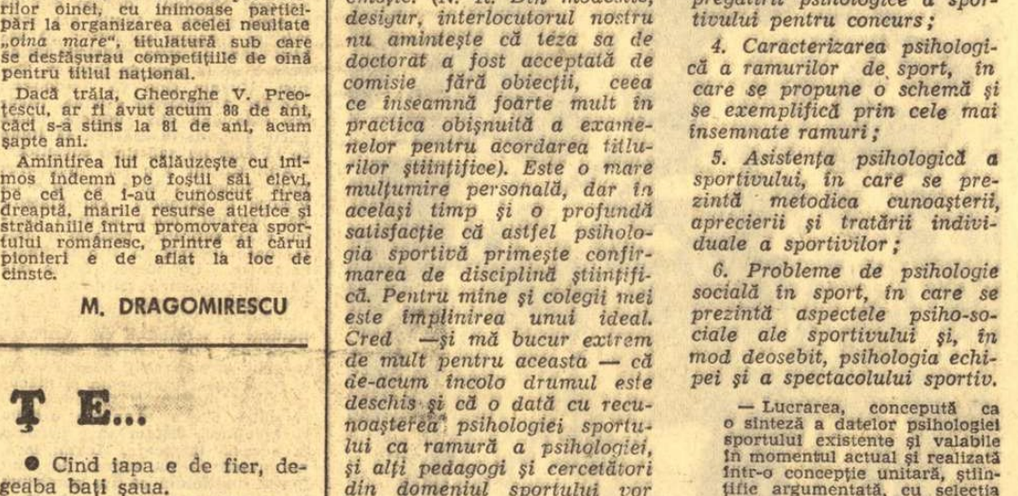

Maşina mecanică a clubului sportiv „Metropolia", însoţindu-i pe cicliştii într-o cursă de fond de acum 3 decenii. Al 4-lea, de la stînga spre dreapta, este prof. Constantin Aslan, unul dintre pionierii ciclismului românesc, membru al juriului de onoare din actuala ediţie a „Turului României".

"TURUL CICLIST AL ROMÂNIEI" (II)

FILE DIN ISTORICUL MARII COMPETIŢII

Ediţia a treia (1936) a fost deosebit de grea: 2 246 km (cea mai lungă dintre toate ediţiile) parcurşi în 12 etape, dintre care 6 au măsurat peste 200 km. Totalul porţiunilor asfaltate n-a depăşit 700 km. Participare străină numeroasă. Printre concurenţi şi germanul Herman Busse, clasat pe locul al 4-lea în „Turul Italiei" 1934 — care însă nu va termina competiţia noastră.

Primul purtător al „tricoului galben" este germanul Willy Kutzbach, cîştigător la Focşani. La Iaşi, etapa a doua, cîştigă C. Tudose, dar lider devine francezul Pierre Gallien. Urmează o luptă aprigă la finalul etapelor între Gallien, Kutzbach şi Tudose, fiecare obţinînd cîte 4 victorii. De notat că Tudose şi Gallien au cîştigat cîte 3 etape şi o dată au sosit la egalitate (la V. Dornei), iar iugoslavul Grgac a cîştigat o etapă, la Oradea. Deci 13 învingători în... 12 etape.

Cîştigător al „Turului", Pierre Gallien (autentică revelaţie în „Turul Franţei" din 1937 şi component al echipei franceze în 1938), urmat de Grgac, Kutzbach, Tudose, Ţapu, Stepan Prosinek (Iugoslavia), G. Hapciuc etc. Media orară 25.560 km.

★

Urmează o pauză de 10 ani, pînă în 1946, an în care ziarul „Sportul popular" organizează a patra ediţie, denumită „Primul tur ciclist al României Democrate". Înfruntînd cu succes o serie de greutăţi de organizare (la care s-a adăugat şi amînarea competiţiei întrucît a fost nevoie să se renunţe, în ultimă instanţă, la etapele de pe teritoriul Moldovei din cauza calamităţilor provocate de secetă), ziarul sportivilor a reuşit să facă o excelentă competiţie ciclistă, al cărui sens trecea dincolo de latura strict sportivă.

Ineonjurul a avut 11 etape însumînd 1 742 km, dintre care 650 km asfaltaţi. Media orară: 28.020 km. Învingător final iugoslavul Stepan Prosinek (care va cîştiga, după doi ani, prima ediţie a „Cursei Păcii"). Ciclistul Marcel Watterschoot din echipa franceză F.S.G.T., se evidenţiază cîştigînd 4 etape; cîte două au revenit lui Nae Chicomban (România A) şi Solman (Iugoslavia). Francezul Emile Rol, care a cîştigat o etapă (prima; la Cîmpulung Muscel) a purtat „tricoul galben" pînă în etapa a 4-a cînd, răsturnîndu-se grav, a abandonat. Iugoslavul Poredschi — amintind în surprinzătoare măsură silueta suplă a lui Gallien — devine lider, calitate pe care o deţine pînă la Turnu Severin (etapa a VII-a) unde Nae Chicomban, în urma unui efort extraordinar, preia conducerea.

Braşoveanul rezistă atacurilor organizate de francezi, iugoslavi şi triestinul Strain, dar pierde tricoul la Sibiu (etapa a IX-a) în urma unei penalizări dictată de un regulament nepotrivit pentru ciclismul amator şi mai ales în acea vreme (schimbase bicicleta cu prilejul unei pene de cauciuc). Înaintea ultimelor două etape, pe asfalt (Sibiu — Braşov—Bucureşti) „tricoul galben" este îmbrăcat de Prosinek, cîştigătorul ediţiei, iar N. Chicomban termină pe „ingratul" loc doi, cînd ar fi meritat mai mult. Dar... aşa se scrie istoria.

★

Altă pauză: de 4 ani, de data asta, şi în 1950 (victorios C. Şandru) marea competiţie îşi reia firul. Din 1950 şi pînă în 1961, s-au alergat 9 ediţii, excepţie făcînd anii 1952 şi 1957 cînd proba nu a avut loc. În palmaresul „Turului" şi-au înscris numele o serie de alergători vestiţi ca Marin Niculescu, N. Vasilescu, Gabriel Moiceanu, Ion Cosma şi Walter Ziegler.

Din nou o pauză, pînă în 1966, cînd victorios ieşe tînărul Gh. Suciu (21 ani). În 1967 cîştigă Emil Rusu, iar anul trecut experimentatul Walter Ziegler (30 de ani) obţine victoria cu 3 secunde asupra următorului clasat: Constantin Grigore. Cea mai mică diferenţă între primul şi al doilea clasat din cele 17 ediţii.

Cea mai mare diferenţă s-a înregistrat în anul 1953 între N. Vasilescu şi P. Nuţă: 28 de minute şi 19 secunde.

Ultimul cîştigător — desemnat cu o săptămînă în urmă pe velodromul Dinamo — Jurgen Wanzlik (R. D. Germană).

★

Desigur, ar fi multe de spus despre fiecare ediţie în parte, ceea ce ar necesita zeci de pagini. În materialul de faţă am stăruit mai mult asupra ediţiilor din „epoca de pionierat" a marii competiţii. În încheiere, vom nota că, începînd din 1960, competiţia s-a desfăşurat pe trasee în întregime asfaltate, media orară generală a ediţiilor variind între 39 şi 42 km.

Emil IENCEC